

Asia: VN/1258/2021

Lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle laiksi julkisesta työvoima- ja yrityspalvelusta annetun lain muuttamisesta ja siihen liittyviksi laeiksi sekä sosiaalisista yrityksistä annetun lain kumoamisesta

1. Julkisesta työvoima- ja yrityspalvelusta annetun lain lukua 7 Palkkatuki koskevat kysymykset

1 § Palkkatuki (sis. palkkatuen määritelmän)

- Lisättäisiin palkkatuen tarkoitukseen vammaisten ja pitkäaikaissairaiden sekä 60 vuotta täyttäneiden pitkäaikaistyöttömien työn saannin ja työelämään osallisuuden lisääminen.

Määritelmään sisällytettävä osatyökykyiset.

2 § Palkkatuen yleiset edellytykset

- Rajattaisiin palkkatuetun työn kohderyhmää

Selkeämmät säännöt siitä, että minkälaisessa tilanteessa olevat henkilöt ovat oikeutettuja palkkatukeen parantavat palkkatuen saamisen ennakoitavuutta työnantajan näkökulmasta. Tarkennukset asiallisia, tulkinta helpompaa.

3 § Työnantajaan liittyvät palkkatuen edellytykset

- Työnantajiin lisättäisiin hyvinvointialue ja poistettaisiin luonnollinen henkilö, joka ei harjoita taloudellista toimintaa (kotitalous)
- Tuotannollisista tai taloudellisista syistä viimeisten 12 kuukauden aikana irtisanoneelle työnantajalle tuki voitaisiin myöntää, jos tämä on ottanut saman määrän henkilöitä työhön irtisanomisen jälkeen
- Palkkatukea ei myönnettäisi uudestaan työnantajalle saman henkilön palkkaamiseen poikkeuksena vamman tai sairauden perusteella, oppisopimuskoulutukseen tai 60 vuotta täyttäneen pitkäaikaistyöttömän työllistämiseen myönnetty tuki tietyin edellytyksin

* Lisäys on hyvä, mutta vähäinenkin työllistäminen on tärkeä, miksi poistaa luonnollinen henkilö?

* Kysymys vaillinainen, ei aukaisen selvästi. Koko lainkohdan lukeminen aukaisi lakiehdotuksen tarkoituksen, lisäys on hyvä. Muutos on hyvä, koska antaa työnantajalle paremmat työkalut irtisanomisista tai lomautuksista johtuvan palkkatuen esteen poistamiseen.

* Hyvä uudistus, osatyökykyisiksi todetut voivat työllistyä tuetusti samalle työnantajalle, ilman jäähy sääntöä. Tuen haun peruste voi muuttua helpommin ja palkkatukea voidaan jatkaa heti, kunhan palkkatuen edellytykset edelleen täyttyvät.

5 § Palkkatuella katettavat palkkakustannukset

- **Työnantajan sivukuluja ja lomarahaa ei jatkossa luettaisi palkkatuella katettaviin kustannuksiin**
- **Muita tarkennuksia tukikelpoisten kustannusten määritelmään**

Tämä lainkohdan muutos, varsinkin lomarahan osalta vaikeasti ymmärrettävissä. Työnantaja on voinut esim. ulkoistaa palkanlaskennan ostopalveluksi ja selitäppä tämä lainkohta "Matti Meikäläiselle". Kikkailu näillä palkkakustannuksiin kuuluvilla osuuksilla vaikeuttaa tuetusti työllistämistä.

6 § Palkkatuen määrä ja kesto

- **Tuen määrä olisi työttömyyden kestosta riippumatta 50 % palkkakustannuksista**
- **Tuen kesto 5 tai 10 kuukautta, kuitenkin enintään työsuhteen pituinen**
- **Palkkatuki voitaisiin myöntää uudelleen toiselle työnantajalle heti edellisen palkkatukijakson päätyttyä, jos henkilö kuuluisi edelleen palkkatuen kohderyhmään ja tuen myöntäminen olisi tarkoituksenmukaista**

* Selkeä 50 % palkkatuki prosentti työttömyyden keston/osaamisen puutteen perusteella myönnetylle palkkatuelle parantaa ennakoitavuutta, koska työnantajan ei enää tarvitse arvailla, minkä prosenttimäärän palkkakustannuksista tuki kattaa.

* Lyhyemmät palkkatukijaksot tähän palkkatukiryhmään kuuluvien kohdalla hankaloittaa heidän tilannettaan, koska he joutuvat siirtymään nopeammalla tahdilla työnantajalta toiselle sellaisessa elämäntilanteessa, jossa usein tarvitaan vakautta ja pitkäjänteisyyttä. Vaikka tämän ryhmän kohdalla palkkatuki ei olekaan pysyvä toimenpide, lyhyemmät jaksot huonontavat palkkatuen markkinointia työnantajalle silloin, kun ei puhuta lyhyistä määräaikaisista työsuhteista (kuten esim. sesonki/kausityöt). Huomioida tulisi myös sellaiset pitkäaikaistyöttömät henkilöt, joilla työttömyys

on toistuvaisluonteista ja joilla olisi tarve pitkäkestoisemmalle palkkatuetulle jaksolle saman työnantajan palveluksessa.

10 kk lyhyt aika saada työssäkäynnin tuottavuus/rytmi kuntoon. Tämä vaihtelee, alan vaativuudesta riippuen. Tuen kestoksi 12 kk.

7 § Palkkatuki alentuneesti työkykyisen palkkaamiseen

- Tuen määrä olisi **70 prosenttia palkkakustannuksista**
- Tuki myönnettäisiin **10 kuukauden ajaksi sillä perusteella, että vamma tai sairaus vaikeuttaa huomattavasti sopivan työn saamista**
- Tukea voitaisiin jatkaa samalla työnantajalla tietyin edellytyksin enintään **24 kuukauden jaksoissa.**

70 % on hyvä, mutta myönnettäisiin vähintään 12 kk. Budjetointi yrityksissä tapahtuu yleensä vähintään toimintakausittain/vuositasolla. Vain 10 kk aiheuttaa työnantajalle jatkumoa hakuprosessiin eli lisää byrokratiaa. Osatyökykyisille, joiden lausunnoissa pysyvä tuottavuuden alenema/rajoite, tulisi myöntää jatkuva tuki.

8 § 100 prosentin palkkatuki

- Tuki myönnettäisiin **10 kuukaudeksi. Tukikelpoisia palkkakustannuksia korotettaisiin kertoimella 1,23 työnantajan sivukulujen kattamiseksi laskennallisesti.**
- **100 prosentin palkkatuki olisi mahdollinen kaikille yhdistyksille, säätiöille ja rekisteröidyille uskonnollisille yhdyskunnille**
- **Jos työnantajan toiminnalla on työ- ja elinkeinotoimiston arvion mukaan vaikutusta jäsenvaltioiden väliseen kauppaan, 100 prosentin palkkatuki myönnettäisiin de minimis -tukena. Muussa tapauksessa tuki olisi EU:n valtioneuvoston sääntelyn ulkopuolista tukea. Arvioinnin kriteereistä säädettäisiin erikseen valtioneuvoston asetuksella.**

Miten yhdistykset, säätiöt, rekisteröidyt yhdistykset, jotka harjoittavat elinkeinotoimintaa eroavat sosiaalisista yrityksistä, yhteiskuntavastuuta kantavista yrityksistä, yrityksistä? Onko voitonjaon ohjus vain erottava tekijä? Kilpailun vääristyminen mahdollinen.

10 § Palkkatuki oppisopimuskoulutukseen

- Palkkatuen määrä oppisopimuskoulutuksessa olisi **50 % ja pysyisi samana koko koulutuksen keston ajan**
- Palkkatukea myönnettäessä tuki olisi mitoitettava koko sille ajalle, jonka työ- ja elinkeinotoimisto arvioi tarkoituksenmukaiseksi.
- Tukea voitaisiin jatkaa, jos henkilökohtaisen osaamisen kehittämissuunnitelman mukainen oppisopimuskoulutuksen kesto muuttuu koulutuksen aikana

Lisäys on hyvä. Tuki pysyy samana, sekä voidaan jatkaa jos nähdään tarpeellisena.

11 § Tuella palkatun siirtäminen

- **Edelleen siirtämisestä tehtäisiin erillinen päätös ja säädettäisiin edellytykset edelleen siirtämiselle**

Esteenä "kikkailulle", eli hillitsee kilpailun vääristämistä, elinkeinotoiminnan harjoittajien eriarvoistamista. Hyvä.

2. Huomioita lukuun 7a 55 vuotta täyttäneiden työllistämistuki

Huomioita 55 vuotta täyttäneiden työllistämistuesta (luku 7a, uusi luku)

- **Tuki on uusi**
- **Tuki myönnettäisiin ilman tarkoituksenmukaisuusharkintaa, jos laissa säädetyt edellytykset täyttyvät.**
- **Tukea maksettaisiin 70 prosenttia tukikelpoisista palkkakustannuksista 10 kuukaudelta, kuitenkin enintään työsuhteen keston ajalta.**
- **Tukikelpoisina kustannuksina pidettäisiin samoja palkkakustannuksia kuin palkkatuetussa työssä.**

Hyvä uudistus, mutta tuki tulisi myöntää 12 kk.

3. Huomiot elinkeinotoiminnan käsitteen muutoksiin

Huomiot elinkeinotoiminnan käsitteen muutoksiin

- **Työvoimakoulutuksen yhteishankinta (5 luku 7§) ja työolosuhteiden järjestelytuki (10 luku 3§)**
- **Työllisyyspoliittinen-avustus (säädettäisiin julkisesta työvoima- ja yrityspalvelusta annetulla asetuksella)**
- **Työsopimuslain 13 luvun 6 §:n 2 momentin 2 kohdan muuttaminen**

* Eli olisi valtion tukea, jos harjoittaa elinkeinotoimintaa

* Poistetaan käsite elinkeinotoiminnan harjoittaminen

* Tuki/avustus työllistävän toiminnan perustamiseen, kehittämiseen. Elinkeinoon harjoittaminen ei enää rajoite avustuksen saamiseen. Tuen saajina yhdistykset, säätiöt, kuntayhtymät, kunta, sosiaaliset yritykset, tukiprosentit erilaiset, miksi?

4. Huomiot sosiaalisista yrityksistä annetun lain kumoamiseen

Huomiot sosiaalisista yrityksistä annetun lain kumoamiseen

70 % tuki kaikille yrityksille on hyvä, mutta sosiaalisen yrityksen tai yhteiskuntavastuuta kantavan yrityksen tukeminen tulisi olla houkuttelevampaa esim. ohjaajien, valmentajien palkkaamiseen tukea.

5. Huomiot julkisesta työvoima- ja yrityspalvelulaista annetun lain muihin lukuihin ehdotettuihin muutoksiin tai esitysluonnoksen liitelakeihin

Kommentit julkisesta työvoima- ja yrityspalvelulaista annetun lain lukuihin 1, 2, 3, 11, 12, 13 ja 14, 7 luvun 4, 9 ja 12-15 §:iin ehdotettuihin muutoksiin tai esitysluonnoksen liitelakeihin

- **Mainittuihin lukuihin ja lakeihin on tehty vähäisiä tai teknisiä muutoksia.**

Termimuutoksia, vaikuttavuusarvio?

6. Yleiset huomiot

Yleiset huomiot:

- Huomiot ehdotetun sääntelyn suhteesta hyvään hallintoon ja perustuslakiin**
- Huomiot esitysluonnoksen vaikutusarvioinnista**
- Muuta kommentoitavaa**

Palkkatuen käsitteitä ja prosenttimääriä on virtaviivaistettu ja yksinkertaistettu, joka helpottaa palkkatukijärjestelmän ymmärrettävyyttä, kun asiaa tarkastellaan pintapuolisesti. Kuitenkin samalla jotkin asiat (esim. palkkatukijaksojen lyhyemmät kestot) hankaloittavat palkkatuen markkinointia ja aiheuttavat lisää päänvaivaa niin palkkatuetulle henkilölle kuin työnantajillekin.

Muutoksilla ei vaikutusta ainakaan byrokratian vähenemiseen.

Jotta palkattaisiin heikossa työmarkkina-asemassa olevia henkilöitä, tulisi tuet olla yhdenmukaiset elinkeinoa harjoittaville. Yritys, joka panostaa tuetusti työllistettävän ohjaukseen, tulisi saada tukea ohjauksen palkkakustannuksiin. Yrityksille houkuttelevammaksi osatyökykyisten työllistäminen, 70 % tuki ei ole houkutus, hakuprosessin kokonaisuus liian työläs maksatushakemukseen. Maksatukset tulisi yrityksille ohjata nopeammassa tahdissa.

Alavuden kaupunki, A - Pesu Oy